

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Speculum Monasticum

In Quo Totius Religiosæ disciplinæ Casus, Regulæ & difficultates clarè videntur, breviter explicantur & resolvuntur Canone, rationibus & Patrum auctoritatibus

Philippus <a Domina Nostra Septem Dolorum>

Augustæ Vindellicorum, 1688

Cap. XXII. De incorrigibilibus & ejectis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40745

nti ista 7. distinct. 74. cap. licet 18. de regular. cap. 11. de privileg. cap. fin. de pœnit. in 6. Pun- niendus est autem (non ut apostata) sed ut fu- gitivus, si licentiam petiit: quod si sine licen- tia discessit, punitur ut apostata, & ut excom- municatus, præsertim si propria autoritate ha- bitum dimisit & cum alio vagetur. *Bordon. sup. nom. 80.*

XXV. Colligitur ex supra dictis, transcun- tem debere ad secundam religionem accedere cum suis vestibus interioribus & exteriori ha- bitu prioris religionis, ut, eo exuto, immediatè à Superiore posterioris induatur novo habitu, retinendo habitum priorem usque ad diem professionis remittendum, vel retinendum si non possit proficere; redeundo statim ad pri- stinam domum religiosam, & ubique scripta, si- ve utilia sint, sive inutilia, secum potest aspor- tare tanquam fœtus sui intellectus & filios na- turales, in solatium animæ suæ, in quibus com- ponendis tantum insudavit *Bord. sup. n. 91.*

CAPUT XXII.

De incorrigibilibus & ejectis.

SUMMARIUM.

I. Incorrigibiles possunt ejici à religione.

Es

II. Qua-

- II. *Quenam requirantur, ut quis dicatur incorrigibilis.*
- III. *Quomodo & à quibus debeat fieri ejectio.*
- IV. *An illegitimè expulsus possit appellari & compellere monasterium, ut recipiatur, & alimenta præbeat.*
- V. *Quibus pœnis afficiantur ejecti.*
- VI. *An teneantur Pralati religionum ejectos quarere, & recipere si correcti fuerint.*
- VII. *Quem habitum portare debent ejecti.*
- VIII. *Sub cujus obedientia & jurisdictione esse debent.*
- IX. *An teneantur ad vota emissa, & religionis observantias.*
- X. *An sint religiosi: & possint ad laxiores ire.*
- XI. *Ejecti cui acquirant.*
- XII. *An illis debeant dari littere dimissoria ejectionis & testimoniales.*
- XIII. *An debeant provideri de alimentis, si sint pauperes.*
- XIV. *An redeuntes debeant iterum novitiare, & professionem emittere, & quomodo recipiendi.*

XV. Additio pro Monialibus, & pro impo-
nentibus sibi falsum crimen.

I. Incorrigibiles ejici posse à religione con-
stat ex jure naturali & divino, & jure hu-
mano ecclesiastico. Probatum de jure natura-
li, exemplo membri putridi, quòd relecatur, ne
reliquas corporis partes inficiat, & corrumpat,
D. Hieronymus super cap. 5. ad Galatas, rese-
canda sunt putrida carnes, ne corrumpant sanas,
& scabiosa ovis à caulis repellenda, ne rota do-
mus, massa, corpus, & pecora ardeant, corrup-
tantur purefiant, & intereant. Natura igitur
ipsa dicit malum esse repellendum, ne bonum
convertatur in malum ex contagione unius
cum alio, & anteponi bonum commune bono
privato alicujus: Jure quoque divino ejicitur
incorrigibilis ex verbis Domini Matthæi 18. 17.
Ubi, si correctio non est proficua inter corri-
gentem & correctum, secunda vice fit coram
testibus; & si non est sortita suum effectum, fit
tertiò coram Superiore, ibi: *Dic Ecclesie, si au-
tem Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut Ethni-
cus & Publicanus.* Ecce, quod Dominus man-
dat, Religiosum post trinam monitionem, quæ
illi non profuit, debere reputari sicut Ethni-
cum, id est, sicut Gentilem, & Publicanum, id est
peccatorem, & infidelem suæ religionis, & ad-
dictum facit illud Apostoli ad Corinthios 5. 6.
Assurte malum ex vobis; modicum enim fer-
mentum

Et a

mentum totam massam corrumpit. Ne igitur massa bonorum religiosorum corrumpatur, & putredine malorum inficiatur, expellendi sunt incorrigibiles. De jure verò communi prebatur, ejici posse incorrigibiles *cap. fin. de regular. & cap. cum ad monasterium de statu monach.* Et in omnibus Ordinibus id statuitur in regula, vel constitutionibus, ut notant *Pejris q. 1. de subdito cap. 25. Miranda tom. 1. q. 52. Lexana part. 1. cap. 23. n. 1.*

II. Quoniam verò est hæc quæstio maximi momenti, valdè seriòse est examinanda; idèb, antequam ulterius progrediar, sciendum est, & maximè ponderandum, quisnam dicatur incorrigibilis, & quæ ad hoc requirantur? Dico igitur, quod de jure communi ille dicitur incorrigibilis, qui gravia crimina sæpius commisit, ter saltem monitus & punitus non se correxit, nec destitit; sed ex quadam sua mala inclinatione permansit in malo; & pœnitentiam pro illis subire noluit; Ille autè solùm dicitur incorrigibilis, cujus emendatio non speratur: sed supradicta requiruntur, ut alicujus emendatio non speretur; ergo incorrigibilis reverè dici potest. *Sanchez in decalog. lib. 6. c. 9. n. 4.*

Hinc colligitur, requiri de necessitate tres admonitiones, ut Sanchez nunc citatus docet, quia non potest dici incorrigibilis, nisi probetur inobediens, præmissa monitione, quæ unica non sufficit, dum incorrigibilitas importat pœ-

manen
stere S
ducto
quod
nem
per ex
debet
fatis a
malo,
Co
elle g
nata c
& plu
ut un
monit
miferi
ma, te
Ne
delict
ni, qu
lam a
sum r
iam f
tur ig
inno
tas, q
ejec
relic
N
rigit

manentiam in malo; ergo pluries debet resistere Superiori monenti, & sic ter, exemplo deducto à correctione paterna, de qua §. 1. hic, quod non correctus post tertiam cohortationem, tanquam incorrigibilis, traditur satanæ per expulsionem. Trina autem hæc monitio debet esse realis & punitiva, trina enim punitio satis admonet reum, ut se corrigat & retrahat à malo, si illam utiliter patiatur.

Colligitur præterea, quod delictum debet esse grave, ut pœna expulsionis sit proportionata culpæ, est enim expulsio pœna gravissima; & pluries commissum in specie, aut saltem ter, ut unicuique delicto respondere possit trina monitio; vel ter diversa peccata gravia commiserit, pro quibus imponitur pœna gravissima, terque monitus & punitus fuerit.

Nec est necesse, quod secularibus notum sit delictum; sed sufficit, quod sit notum religioni, quamvis *D. Bonaventura q. 14. super regulam apud Peyrinum q. 1. cap. 25.* dicat profectum non posse ejici, nisi delicta sint publica, etiam secularibus; fortasse ne laici scandaliscentur ignorantes expulsi crimina, illumque esse innoxium; sed necessaria non est ista publicitas, quia præsumptio stat pro iudice, quod justè eiecerit, & sufficit, quod ex sententia innolescat.

Necesse est præterea ad incurrendam incorrigibilitatem, ut religiosus sit legitimè convictus,

E c 3

ctus,

Æus, vel confessus, neque sufficit plusquam semiplena probatio. De confessione hoc constat, quia nulla melior & efficacior probatio quam proprii oris. De convictione verò patet expressè in *cap. cum ab homine* 10. *de iudic. ita omnes cum Portello V. ejicere, vers. nota* secundo, *Peyrinis q. 1. cap. 28. versu in Ordine Animorum*. De semiplena probatione est certum quod non sufficit, quia cum expulsio sit pœna extraordinaria, postulat vel confessionem, vel convictionem strictè acceptam, duorum scilicet testium, qui sint immediatè oculares, vel auriculares, & de propria scientia deponant. *Bordon. cap. 98. de pœnis incorrigibilium tom 5. n. 44.*

Requiritur insuper de jure novo, ut quis verè & propriè dicatur incorrigibilis, ut unius anni spatio pœnitentia probeatur in carceribus. Elapso autem anno, si nihilominus non resipuerit, sed animo indurato in sua pertinacia perseveraverit, ne contagione sua pestifera plurimos perdat, tanquam pecus morbida ac putre membrum ejici tandem possit. Sunt verba & textus proprius *Decreti sacri. Congreg. Concil. §. 12. & sequentia, Vere autem incorrigibilis minimè censeatur, nisi concurrant ea omnia, quæ ad hoc ex juris communis dispositione requiruntur, sublati in hac parte statutis & constitutionibus cujusq; religionis & ordinis.* Carcer verò unius anni debet esse continuus,

reus, ita, ut non sufficiat interpolatus, nec potest componi ex diversis temporibus, quibus reus fuit carceratus pro aliis criminibus. Dicitur tamen continuare annus carceris, etiam si cultos sinat reum animi gratia aliquando per hortum deambulare; quia parum pro nihilo reputatur, nec dicitur recessisse in brevi reversus, etiam si per diem alterum recessisset, vel abesset; si tamen durante anno reus fugeret, & postea apprehenderetur, deberet reficere tempus, quo mansit in fuga: Si verò non revertitur, talis declarari debet, & expelli; quia, cum sufficiat continuatio moralis, ne carceratus nimis gravetur ultra annum naturalem, post annum illum potest expelli, satis enim ostendit suam incorrigibilitatem. Damnatu est contra per decennium ad carcerem, non potest infra id tempus expelli, etsi revera sit incorrigibilis, quia causa finalis expulsionis est, ne per conversationem alios inficiat, sed id efficere non potest, incarceration ergo nec ejici, nisi absoluta decennii poenitentia. *Bord. sup. n. 10. & seq. ita ex sacr. Congreg. Petrus ab Angelis in suo Ordine judic. in additione 7. §. ad primum & §. ad secundum & §. pro illis.*

Non est incorrigibilis, imò præsumendus correctus, qui eo anno integro se bene gessit in carcere sapius jejunando & poenitentias sibi præscriptas libenter agendo; ex bonis enim actibus non nisi bonum est præsumendum, nam

arbor bona bonos fructus facit. *Matthai 7. 17.* Carceratus autem, dum libenter sustinet, & bene agit, non amplius est arbor mala, sed bona; ut ait *S. Gregor. bonum præteritum facit præsumere de bono futuro.* & sicut præsumitur de præsentem in futurum de delictis *l. ex persona. C. de probat. l. si hi qui C. de adulter.* ita præsumendum est bonum futurum ex præsentem bono.

Habendus est tamen pro incorrigibili, si adhuc retinet malè agendi voluntatem, nam promptitudo ad peragendas pœnitentias non est signum infallibile emendationis, cum habere possit alium finem simulatum, quo inducatur ad sic bene agendum; ergo in his non est immorandum, dum cæcètimus ignorantes voluntatem internam proximi, quam dijudicare non possumus, nisi per externos actus, cui si sint boni, non nisi bonum inferre possumus.

Quod si ex actibus ab eo actis in carcere redigendis in scriptis deducatur perseverantia in malo, statim declaretur incorrigibilis, & sententialiter ejiciatur; quia satis consta de sua incorrigibilitate, ut, si noluerit jejunae, dormire super paleis, si sæpè impatiens exiit; si prorupit sæpè in verba impatientiæ; & similia peregit, quæ indicent in eo perversitatem & obstinationem. Quod si talia signa non dedit ex accidenti fortasse, quia aliud gerebat in corde, excarcerandus est & observandus: in enim vivit religiosè pro emendato habetur, & in

convers
firmant
nihilom
sua per
passit. Q
bilitatis
sunt; v
necessit
Sed u
natus p
aliquos
infra ar
aut dep
bent ob
Quod
bilem,
id pote
sui int
fuerit
aliquo
vim ill
lis, &
julte c
datum
datione
est, ne
crim
carcer
don si
III

conversatione aliorum retinetur. Hæc con-
firmantur ex verbis Decreti, *ibi: elapso anno, si
nihilominus non respuerit, sed animo indurato in
sua pertinacia perseveraverit, &c. tandem ejici
possit.* Quæ verba supponunt scientiã incorrigi-
bilitatis, ac proinde illa declarata expelli pos-
sunt; verbum enim (*possit*) nullam importat
necessitatem sed arbitrium.

Sed ut melius & cautius procedatur, ait *Do-
natus part. 2. tract. 8. q. 19.* mittendos esse
aliquos graves Patres ad carceratum, qui cum
infra annum observent, an perseveret in malo,
aut det signa emendationis, & hoc maximè de-
bent observare custodes illius curam habentes.
Quod si carceratus se ipsum declarat incorrigi-
bilem, sufficit id in actum redigere; quia nemo
id potest melius scire se ipso, qui solus animi
sui interna cognoscit. Quando verò non
fuerit expulsus, sed excarceratus, & postea
aliquod grave delictum committit, potest in-
tra illius annui carceris declarari incorrigibi-
lis, & ejici, cum revera non sit emendatus, sed
jussè credi potest, quod fingeat se esse eman-
datum, nec misericordiam petenti, aut emen-
dationem promittenti ullo modo credendum
est, nec dicitur expulsus propterea pro uno illo
crimine, sed pro præcedentibus, pro quibus
carcerem per annum sustinuit: hæc apud *Box-
don sup. à num. 36.*

III. Posita igitur & probata incorrigibilita-

E e s

tes

te, juxta tenorem Decreti, dico, quod acta processus antecedentia de tribus delictis gravibus & carceratione à judicibus expulsionis, Generali scilicet, & aliis sex partibus juxta Decretum assumptis, debent per se ipsos bene considerari, examinari & speculari, antequam feratur sententia ejectionis; & ideo necessarium est, quod prædicti Patres seriò studuerint processus præfatos, ut bonum consilium dent judici, qui secundùm allegata & probata sententiam ferre debet, eo quod cæcus judicare non debeat, sed videns & sapiens.

Ultimus processus debet continere, si non per extensum, saltem compendiosè, substantiam aliorum trium processuum contra ejectionem fabricatorum super tribus delictis cum Decreto carcerationis & declaratione incorrigibilitatis post expletum carcerationis annum. Hac enim declaratione terminatur processus; & ex his omnibus debite considerationis Generalis, vel apud nos Vicarius Generalis, fert sententiam expulsionis, ad quam sufficit consensus majoris partis Patrum, ut dicit *sacra Congreg. his verbis: sententia ejectionis à religione ferri debet saltem de voto majoris partis sex Patrum electorum, quia factum à majori parte censetur ab omnibus gestum. l. quod 19. ff. ad municip. & de incolis l. 120. ff. de regul. juris cap. 1. de his que fiunt à major. & standum dicto majoris partis. l. diem, 32. §. si plures ff. de recept. arbit.*

Ad solum ergo Generalem pertinet per seipsum sententiam ferre, idque alteri delegare non potest, ut expressè dicitur in decreto his verbis: *ejici tandem possit, sed ab ipso met Generali tantum.* Urgent enim illa duo verba *ab ipso met, & tantum.* Nam primum est personallimum, hoc est, ab ipso, per se, & non alium excludens quemcumque, & à fortiori conjunctum cum verbo *tantum*, quod est restrictivum. *Bordon.* tamen asserit, Vicarios generales non posse id agere, sed tantum Generales *prædicto cap. 98 sup. citat. n. 69.* sed unusquisque agit conformiter ad suas constitutiones, privilegia & præxim suæ religionis.

IV. Religiosus injustè, vel illegitimè, modo prædicto non servato, ab Ordine ejectus, vel supposito gravamine, ut, quia non fuit probatum delictum, vel quia leve est, aut unicum, quod non sit ex atrocissimis, cum in his casibus expulsus dicatur gravatus, sine dubio appellare potest; gravamen namque est fundamentum dans jus appellandi; imò eo, quod injustè sit privatus jure sibi debito, posset compellere monasterium, ut ipsum admitteret, & præberet alimenta. *Lezana cap. 23. 1. part. n. 6. Bord. citat. n. 63.*

V. Multis pœnis afficiuntur à religione ejecti; dicuntur enim infames, non quidem ex jure, sed ex facto incorrigibilitatis, & probatur ex Decretis: qui enim privantur exercitio Ordinum,

dinum, illi sunt infames, sed isti privantur, et
 go; quod remaneant suspenſi exercitio Ordi-
 num, probatur ex Decreto, his verbis: *ejecti
 extrareligionem degentes sunt perpetuo suspenſi
 ab exercitio Ordinum, sublata Ordinariis locu-
 rum facultate dictam suspensionem relaxandi au-
 moderandi, ita omnes scribentes post editio-
 nem Decretorum. Lexana verbo ejelli n. 3.*
 & si illas exerceant, sunt irregulares, nec pro-
 moveri possunt ad Ordines, quos non habent,
 propter dictam suspensionem; nec possunt
 confessiones audire, nec verbum Dei predicare,
 aut docere, quia docens est, eos vocare, & ad
 hæc admittere; quia sunt infames, & carent
 bono nomine; ita docet *Bonacina de clausura
 q. 2. dis. 12. §. 7. n. 4. Peyrinis de subdito q. 1.
 cap. 25. §. 1. versu & merito apud Donatum q.
 60. Bordonus citat. n. 150. & seq.*

VI. Ejectos à religione tenentur Prælati il-
 lius præſidentes, scilicet, in Capitulis Patres,
 Abbates, Priores, illos quærere annuatim, &
 reducere, quando admitti possunt salva Ordi-
 nis disciplina, ita tenet *Lexana*, & præcipi-
 tur in *cap. final. de regular. ex Gregor. IX.* sed
 circa hanc constitutionem notandum est cum
Sylv. verbo Apostasia q. 6. nomine fugitivorum
 comprehendi etiam apostatas, quos proinde
 de inquirere ac reducere ad Prælatos Ordinis
 spectat, illis enim tales personæ manent obli-
 gata. Quod si fugitivus aut apostata incorri-
 gibilis

gibilis videtur, vel sine gravi scandalo aut Ordinis detrimento reduci, vel etiam sponte revertens recipi non possit? tunc ordo liberatur à tali obligatione, ut docent dictus Sylvest. verbo apostasia q. 5. & 6. & Miranda tom. I. Manual. Prælat. q. 51. art. 4. Si enim tales possunt ejici, ut omnes fatentur; ergo multò magis non recipi, postquam malitiosè exierunt: Notandum est etiam cum Sanchez lib. 6. in decalog. cap. 9. n. 18. quod dictum cap. ultimum de regular. supra adductum magna ex parte in delictu abijt; imò per sententiam justam in perpetuum ejectos, quamvis humiliter petentes monasterium recipere non tenetur: & Azorius lib. 17. institut. moral. cap. 16. q. 2. & cap. 17. q. 2. dicit, constitutionem supra citatam extendi solum ad eos, qui injustè sunt ejecti. Novissimè tamen sacra Congr. Concil. dictam constitutionem Gregor. IX. jussu Urbani VIII. innovat & declarat, illam extendi ad eos, qui justè, definitivè ac juris ordine servato expulsi fuerunt, modò in illis subsit spes emendationis. Quando verò constiterit, hujusmodi ejectos plenè correctos esse, possunt ipsi cogere religionem, ut eos admittat juxta supradictam constitutionem, adjuncta declaratione sacre Congreg. allata; nec admitti debet aliqua exculatio post talem declarationem, quidquid dicant aliqui authores: Lezana cit. n. 9. Layman, de statu religionis. lib. 4. tract. 5. cap. 13. q. 4. n.

4. n. 7. Concludit hanc difficultatem Bordonus q. 53. cap. 98. tom. 5. n. 130. & 132. Pothquam explicuit conditionem in Decreto & declaratione appositam, dicendo illam dictionem (*dummodo*) esse conditionalem, quæ proinde conditio nihil ponit in esse, l. si quis 8. ff. si quis omiſſa causa testam. l. cedere 213. ff. de verborum significat. neque ponit obligationem, nisi per emendationem evidentem, quæ rarissime contingit: imò in contrarium præsumitur. Quomodo enim evidenter apparebit emendatio illo, qui in seculo vivit, si in clauſtro non perit, aut nullo modo voluit se corrigere totque rebus monitus, tot afflictionibus vexatus, & bonis exemplis invitatus, qui omnia horummenta non habet. Finis igitur dicti capituli ultimi *extravag. de regularibus* est de obligatione in habitu, non verò in actu, cum Superiores majorem causam habeant male procedentes ejectos recipiendo, quam eos relinquendo. Nec obstant litteræ testimoniales Ordinariæ quia in conspectu ejus non semper apparent sicut in conspectu Superiorum apparebant atque expellerentur.

Præterea, ait idem Bordonus dicto n. 111. Sententia non debet operari contrarium effectum; ergo expellendo eos non tenentur recedere aut requirere. Per sententiam enim distractus fuit contractus, & sublata mutua obligatio inter Superiorem & subditum. Hisp

men non obstantibus propter expressam Decretorum dispositionem (salvis religionis constitutionibus & privilegiis.) dicendum est & concludendum, ejectiones teneri se emendare, & Superiores illos emendatos debere recipere, si emendatio sit evidens, non solum per litteras testimoniales, sed per actus proprios bonos presentes & praeteritos. Sanchez lib. 6. cap. 9. n. 23. & 30. Layman. lib. 4. tract. 5. cap. 13. q. 3. Lessius lib. 2. cap. 41. n. 111.

VII. Ejecti secundum Decretum sacrae Congregationis, quoad manent extra religionem, debent in habitu clericali incedere, *Lezana sup. n. 8. Bordonus sup. n. 135. & 148.* etiam si non sint in sacris constituti, quia Decretum absolute & indifferenter loquitur de omnibus expulsis, his verbis: *Sic vero ejecti, quando non redierint ad religionem, in habitu clericali incedant;* quia, cum adhuc remaneant religiosi, ut infra dicemus, indecens est, ut laicaliter incedant, *ita Donatus part. 2. tract. 8. q. 4. n. 2.* Ejectus tamen dimittens vestem clericalem, nullam incurrit excommunicationem; quia, etsi vestis clericalis fuerit subrogata in locum habitus regularis, non tamen fuerunt subrogatae poenae clericorum appositae in *cap. 2. de clericis, vel monachi in 6. Bord. sup. n. 118.*

VIII. Ordinarii loci interim jurisdictioni & obedientiae subsunt, proinde illi Superiores tenentur notificare sententiam ejectionis: *Notamine*

mine verò Ordinarii loci venit Episcopus
 Gloss. 11. Ordinario extravag. unic. de preben-
 dis. Ex verbis verò Decreti, Ordinario loco sub-
 sint, quaritur, an subesse debeant ejecti Ordi-
 nario loci suæ originis, vel domicilii, cum De-
 creta nihil determinent? Respondeo in ejectione
 libertate esse eligere locum illius Ordina-
 rii, qui illis magis placuerit. In actu ergo ex-
 pulsionis potest sibi eligere quemcumque Or-
 dinarium, cui velit subesse, & eo electo ad
 subiectus non potest domicilium mutare, & al-
 liò abire sine ejus licentia, cum subdatur illius
 jurisdictioni & obedientiæ, sicut alter clericus
 merè secularis. Ad id autem non tenentur ex
 voto obedientiæ jam emissæ, sed quoad exer-
 citium simplicis subjectionis, sicut alii clerici
 Episcopo suo subjici debent. *Lexan. cit. num.*
13. Bordonus citat. num. 135. & 139. Layman.
lib. 4. tract. 5. cap. 13. num. 4.

IX. Multi probabiliter affirmant, ejectionem
 se liberòs ab observantiis regulæ & constitutio-
 num, & ad illas non teneri, v. g. ad jejunia, &
 abstinencias & ad religionis asperitates, quia illa
 sola solùm noverunt ut accessoria & annexa per-
 severantiæ in religione. Generaliter enim lo-
 quendo votum desinit obligare, quando est ita
 notabilis mutatio facta materiæ, ut reddatur
 notabiliter difficilior, & qua prævisa à princi-
 pio non fieret votum, quod contingit in pro-
 posito. *Sotus de justit. & jure q. 2. art. 1. No-*
gatus.

curus. Aragon. Lessius lib. 2. cap. 37. dub. 9. n. 50. Sanchez & alij. Layman. cit. sup. q. 2. n. 3. Lezan. cit. n. 17. Multi alii contrarium tenent, dicentes, tales ejectionis teneri ad omnes observantias regulares sui ordinis, quas possunt in seculo observare; quia aliter non parvum commodum ex sua iniquitate reportarent; & rationem addunt, ejectionis non liberari à professione & statu monastico; ergo neque à regularibus observantiis, ad quas ratione sui status & professionis obligati fuerunt, quas sine difficultate in seculo præstare possunt, ut certa jejunia, &c. quia *D. Thomas 2. 2. q. 185. art. 8.* & alii communiter tradunt, religiosum professum, si ad Episcopatum sit translatus, obligari saltem vi directiva non coactiva, regularibus observantiis, quæ cum statu Episcopali non pugnant, & sine magna difficultate præstari possunt: ergo multò magis ejectionis: Neque enim est, aut esse debet melioris conditionis, qui ob sua demerita dejicitur, quam ille, qui propter sua merita in Episcopum elevatur: *ita Navar. Rodrig. Miranda & alij.* Hæc posterior sententia est probabilis, sed alia tutior & probabilior, quòd ejectionis per sententiam in perpetuum sit liber à talibus observantiis: & regularis, factus Episcopus, ad illas non obligatur vinculo legali, sed tantum quodam debito honestatis, uti docent *Sotus lib. 10. de Justitia q. ult. art. ult. Valentia tom. 3. disp. 10. q. 3. p. 8. in fine. Sanchez lib. 5. c. 6. n. 19.*

Ff

Ma

Manent tamen cum onere votorum essentialium, quia ad religionem revertentes (si casus adsit) non tenentur de novo profiteri; ergo priori professione in his subsistente, licet ejecti, manent cum voto castitatis, sicut antea, cum in illo nullo modo sint dispensati: manent etiam cum eodem voto obedientiae, quatenus teneantur obedire Superioribus, si eos velint ad religionem revocare: Habent enim ipsi illos revocandi, & hujus signum est, quod in praedicto *cap. finali de regular.* à sacra Congregatione innovato praecipitur, ut censuris cogantur ad religionem reverti, quod non esset, nisi ipsi essent obligati ex vi voti obedientiae obedire Praelatis religionis, quoties voluerint ipsos revocare. *Rodriquez tom. 1. qq. regular. q. 30. art. 19.* Ad votum verò paupertatis tenentur ejecti eo modo, quo status illorum permittit, quia est de essentia professionis, à qua non sunt dispensati. *Sanchez lib. 6. in decalog. cap. 9. n. 17. & 45.* Unde nec habent, nec possunt habere dominium ejuscumque rei, quia hoc est directè contra votum. Nec etiam possunt habere usum juris, sed tantum usum facti rerum sibi ad victum, vestitum, habitationem & vitam necessariorum; quia neque hoc est contra votum paupertatis, neque his rebus possunt carere etiam professi. *Lessius 2. de justitia cap. 41. dub. 15. n. 13.* Illis tamen plenior licentia tribuitur etiam in usus illicitos validè expendendi.

X. Ejectus verè manet religiosus, quia sententia expulsionis solum declarat illum indignum communi aliorum religiosorum conversatione, ne aliquos corrumpat, tanquam pecus morbida, illumque spoliat jure cohabitandi cum ceteris, non autem professione, quæ sola morte destruitur; alias ex delicto reportaret commodum; essetque melioris conditionis, quam Episcopi aut Cardinales, qui verè remanent religiosi: & esset contra ea, quæ traduntur *cap. 1. de postul. Pralat. & cap. sedes Apost. de rescript. Azor tom 1. institut. moral. lib. 12. cap. 16. q. 4. 7. & 11.* sed & ratio hæc convincit, quod si ad religionem accidentaliter ejecti revertantur, novam professionem non emittunt, quod tamen deberet fieri, si per ejectionem professio esset extincta, *Lexan. cit. n. 11. & Bord. cit. num. 131.*

Quamvis verò maneat religiosus, non potest ejectus nec ad aliam, sive æqualem, sive laxiorem transire sine licentia Superiorum suæ religionis, & conditionibus requisitis, quia, cum perseverent ejecti esse illius, à quo sunt separati per ejectionem, illi sunt semper subjecti; ergo sine illorum licentia non possunt transitum facere ad aliam. *Lexana cit. sup. n. 10.*

Bordonus tamen tenet *cap. 98. superius citato n. 11.* Ejectum posse propria autoritate ad alium Ordinem transire; quia, ait, per ejectionem extincta est omnis obligatio respectu

prioris Ordinis; ergo, ac si esset laicus, potest transire; si enim potest in saeculo manere, à fortiori potest alium Ordinem ingredi, etiam post Decreta, sub spe futurae emendationis, ad quam tenetur, quam melius & citius potest sperare in claustro quam in saeculo.

XI. Ejectus sibi acquirere non potest; quia nullius rei dominium habere potest, obstat voto paupertatis, quod retinet, & illum inhabilem reddit ad acquirendum sibi: ergo monasterio, à quo ejectus est, acquirit. Verum post illius mortem, si extra religionem mori contigerit, illius bona Camerae Apostolicae applicari debent ex Bulla 43. Gregor. XIII. quae incipit *Officii nostri partes*, de qua Sanchez lib. 7. cap. 33. n. 21. & 31. Rodriguez quest. 30. art. 25. Bonacin. de clausura quest. 2. punct. 1. §. 1. Quod si per accidens ad religionem revertitur, omnia sunt illi acquisita; quia per ejectionem solum fuit separatus ab Ordine respectu eorum qui alios poterant inficere, non autem religioni prodesse; unde retinuit omnia jura, quae ante ejectionem habebat, semper enim remansit religiosus; ut supra diximus: *S. Antonius, Lexanius & alii, Lexana sup. citat. n. 15 & 16.* Sed verò propria auctoritate ad aliam transeat, acquirit illi religioni professione emissa, sed non ante. *Bordonus sup. cit. n. 160. & alius segg. Layman sup. cit. n. 3.*

XII. Dandae sunt ejectis litterae dimissionis

que ejectionis sententiam contineant, ut locorum Ordinariis dicta sententia denunciatur. *Aldrete lib. 2. de discipl. religios. cap. 26. n. 23.* admonendo illos, nullo modo à votis esse solutos, neque in illis dispensatos, præcipuè si tales ejecti sint ignorantes, aut idiotæ; ut conversi, vel commissi, non tamen sunt illis concedendæ litteræ testimoniales, quibus ad sedem Apostolicam rejiciantur, aut ad aliam religionem mittantur ex Decr. sacr. Congreg. *Lezana sup. num. 10.*

XIII. Ejectis non tenetur religio de alimentis providere, quia hoc solum debet præstare illis, qui sub regulari disciplina sunt constituti. *Asotius lib. 12. institut. moral. cap. 16. Aldrete sup. n. 27.* etiamsi sint pauperes, quia per expulsionem distractus est contractus, qui erat inter ipsam & professum, qui debebat inservire ut aleretur; sed cum amplius non serviat, non debet amplius requirere alimenta. Quod si sit pauper & indigeat, laboret ut manducet exercendo se, & occupando in exercitio honesto, *ita Bord. sup. cit. n. 166. & Lezan cit. n. 19.*

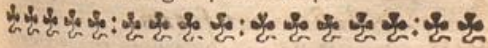
XIV. Ejecti redeuntes ad religionem non tenentur novam professionem facere; quia prior non est extincta, sed solum suspensa, *Sanchez lib. 6. in decalog. cap. 9. n. 33. contra Natarium.* Potest tamen illos Superior recipere cum onere renovandi, quia habet justam causam præsumendi, quod adhuc sint incorrigibi-

gibiles; imò peiores facti ob suam libertatem. Ut autem hæc præsumptio tollatur, probandi sunt per aliquod tempus, neque admitti debent in gradu antiquitatis, quem habebant, neque cum iisdem prærogativis, cum enim meruerint ejici, digni quoque sunt, ut ejusmodi prærogativis priventur quasi nunquam habuissent. *Sanchez 4. tom. de relig. tract. 8. lib. 3. cap. 5. n. 17. Lexan. cit. sup. n. 9. & Bord. citat. n. 157.*

XV. Moniales, quantumvis incorrigibiles, non possunt ejici à religione ex declaratione sacre Congregationis; quia inde sequeretur magnum clausuræ detrimentum, & quod moniales ex suo delicto commodum & utilitatem reciperent, dareturque occasio aliquibus ipsarum fingendi incorrigibilitatem, ut sic ejici possent: quare, etsi in jure communi stando id licitum esset, ut habet *Sanchez lib. 6. in decalog. cap. 5. n. 6.* tamen propter Decretum sacre Congregationis & Ecclesiæ praxim nullatenus admitti debet expulsio monialis à religione; nec ad aliud monasterium ejusdem religionis transferri debet monialis, correctionis vel punitionis gratia, sede Apostolica inconsulta; quia, etsi jure communi id verum non sit, imò aliquo modo permillum in *cap. quoniam de simonia.* & ita sentiant *Rodriguez, Sanchez, Portellus, Bonacina & alii*, nihilominus oppositum videtur declaratum à sac. Congreg. his verbis: *Monialem nullam sibi subjectam ex uno monaste-*

monasterio ad aliud transmittere possunt locorum Ordinarii, vel superiores regulares etiam ex causa seditionis, vel incorrigibilitatis, aut criminis perpetrati; Casu tamen, quod de licentia Papae ejicerentur, de illis dicendum respectivè situr de viris quantum ad obligationem votorum. *Lezano verbo clausura, & verbo monialis, & Bordonus citat sup. n. 168.* qui solùm addit, ut moniales incorrigibiles detrudantur in aliud monasterium, vel perpetuis carceribus macerentur.

XVI. Ejectus propter falsum crimen, quod sibi ipse imposuit, ut ejiceretur, non est securus in conscientia extra religionem, sed est verè apostata; quia talis ejectionis est involuntaria & fraudulenta, utpotè falsitate extorta, & propterea nihil illi suffragatur, unde tenetur detegere fraudem & ad monasterium redire. *Bonacina de clausura q. 2. punct. 12. §. I. n. 13. Sanchez lib. 6. in decalog. cap. 9. n. 67.*

CAPUT XXIII.

De Apostatis & fugitivis & clausura.

SUMMARIUM.

I. Omnes tenentur habere aliquam clausuram, eamque diligenter custodire.

FF 4

II. Quis-